TORNIO-
MUONIO-
JOKI-
SEURA
ry

40 vuotta

MEÄN VÄYLITTEN JA IHMISTEN PUOLESTA

**Eduskunnalle**

Turtola 11.6.2025

*mmv@eduskunta.fi*
*ymv@eduskunta.fi*

# Lohenkalastus on tapahduttava luonnon, ei kalastajan ehdoilla.

## Eduskunta on pyytänyt lausunnon ICES:n neuvonantoon 28.5.2025 liittyen vuoden 2026 kalastusmahdollisuuksista Itämerellä

**ICES ei ota kantaa lohenkalastuksen järjestämisen oikeudenmukaisuuteen tai taloudelliseen tuottavuuteen. Niiden harkinta on Itämeren merkittävimpien rantavaltioiden, ennen kaikkea Suomen ja Ruotsin käsissä. Kyse on Ruotsin ja Suomen luonnonvaroista. Kun ICES antaa neuvon esimerkiksi lohen maksimaalisesta kalastuskuolleisuudesta, niin se ei velvoita valtioita kohdentamaan kyseistä määrää lohenkalastusta merellä tapahtuvaksi. Valtioilla on harkintavalta kohdistaa pyynti biologisesti turvallisempaan ja tuottavampaan jokipyyntiin**

MMM:n perusmuistion 5.6.2025 (EU/245/2025-MMM-28) mukaan ”*Valtioneuvoston ennakkovaikuttamisen tavoitteet komission tulevaan ehdotukseen Itämeren vuoden 2026 TAC:eista ja kalastuskiintiöistä muodostetaan tällä muistiolla.*” **VN ei anna asianosaisille, sidosryhmille ja eduskunnalle todellisia vaikuttamismahdollisuuksia**.

## Kestävät kalakannat ovat kaiken perusta:

Perusmuistion mukaan Suomi kannattaa kalastusmahdollisuuksien vahvistamista vuodelle 2026 siten, että kalakantoja hyödynnetään kestävää enim-

mäistuottoa (MSY) koskevan EU:n yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden mukaisesti. Kalakannoista huolehtiminen on välttämätöntä. Mikäli niin ei tehdä, seuraukset voivat olla kauaskantoisia. Esimerkiksi Itämeren läntinen silakkakanta on ollut jo kymmenen vuotta alle kalastettavan tason, eikä näytä elpymisen merkkejä.

Perusmuistion mukaan Itämeren pääaltaan ja Pohjanlahden lohen TAC ja Suomenlahden TAC kattavat useita lohikantoja, joiden tila vaihtelee suuresti. **Useat lohikannat ovat kahtena viime vuotena jääneet ja jäänevät ennusteiden mukaan myös v. 2025 alle EU-laissa 1380/2013 edellytetyn MSY-tason**. Kyse on kutukalojen riittävyydestä SMSY. ICES mainitsee pahimpana ongelmana nuorten lohien heikon eloonjäännin merivaelluksen alkuvaiheessa. Nopeasti tilanteeseen voi vaikuttaa vain merikalastusta rajoittamalla.

ICES tuo neuvossaan esille, että **sekakantakalastus on uhka heikoille lohikannoille**. "*Ideally, management of Atlantic salmon fisheries should be based on the status of individual wild river stocks*." MMM:n perusmuistiossa perätään lohen monivuotista suunnitelmaa. **Kyseinen suunnitelma voisi tarkoittaa käytännössä vain lohenkalastuksen jatkamista sekakantoina merellä ICES:n mainitsemasta ideaalitilanteesta poiketen**. Lohta tulee kalastaa kunkin kannan kestävyyden mukaan YK:n merioikeusyleissopimuksen tarkoittamien alkuperävaltioiden toimesta. Kantakohtainen kalastus takaa kaikkien lohikantojen parhaan biologisen hoidon ja taloudellisesti tuottavimman (MEY) kalastuksen. **Kantakohtainen lohenkalastus ei edellytä Itämeren lohenhoitosuunnitelmaa**.

## ICES:n neuvon mukaan lohta tulee kalastaa vain kutuvaelluksella, ei syönnösvaelluksella.

Pohjanlahden silakkakanta on vuodesta 1995 lähtien pienentynyt. Kutevan kannan koko on MSY-tason alapuolella. Suomenlahden ja Itämeren pääaltaan silakan säätelyalue on kohtuuttoman laaja. Komission mukaan kutukanta on edelleen MSY tavoitetasoa pienempi. Vaikka kalastuskuolevuus on pienentynyt, on kiintiön korottamista 26 %:lla tarkasteltava kriittisesti.

Euroopan Komissio arvioi 26.8.2024 Itämeren keskiosan silakkakannan tilaa näin: "*Jopa näiden optimististen rekrytointiarvioiden perusteella ja vaikka kantaa ei kalastettaisi lainkaan, se pysyy 55 prosentin todennäköisyydellä edelleen alle Btrigger-arvon vuonna 2026. Sen vuoksi komissio ehdottaa monivuotisen suunnitelman 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti TAC-in vahvistamista FMSY-vaihteluvälin alimpaan pisteeseen*."

Silakka on lohen keskeinen ravintokala. Silakkakannan runsaus liittyy myös lohen hyvinvointiin ja runsauteen. Heikon silakkakannan vallitessa lohi käyttää ravinnokseen paljon lisääntymishäiriöitä aiheuttavaa rasvaista kalaa, esim. kilohailia. Lajien välisillä runsauksilla on merkitystä esim. peto-

kalojen kuten lohen hyvinvointiin. Edellä mainituilla perusteilla kilohailikiintiön suurentaminen on perusteltu.

## Yhdenvertainen kohtelu

Perusmuistion mukaan lohenkalastuksen säätelytoimenpiteiden tulee kohdella kaupallista kalastusta ja vapaa-ajankalastusta (ml. kalastusmatkailu) tasapuolisesti. Heti perään esitetään, että merellä tapahtuvaa lohen vapaa-ajankalastusta ei tulisi rajoittaa EU säännöksin. Lohta voisi kalastaa 123 vuorokauden ajan. Saalisrajoitus on Suomenlahdella 2 lohta vuorokaudessa ja muualla yksi lohi **vuorokaudessa**. MMM:n **menettely ei ole tasapuolista, kun samanaikaisesti Tornionjoella kalastuskausi on puolta lyhyempi ja saalisrajoitus joella on kaksi lohta kaudessa, ei vuorokaudessa**.

ICES:n neuvo kalastusmahdollisuuksista merikalastuksissa on vastaus Euroopan Komission kysymykseen. Jokikalastus jää väistämättä strategisen tarkastelun ulkopuolelle. **Jokikalastuksen osuus syntyy siitä mitä merikalastukselta jää jäljelle**. Suomi on kansallisesti sitoutunut siihen, että lohikiintiötä ei siirretä muiden maiden kiintiöistä Suomelle. Tornio-Muoniojokiseura vastustaa yhteisesti sovitun linjauksen murtamista.

ICES:n neuvo Pohjanlahden lohenkalastuksen kiintiöksi ja merisaaliiksi on 30.000 lohta. Jokisaaliiksi ICES arvioi 25.000 lohta. Näistä merkittävä osa pyydetään **kaupallisena kalastuksena jokisuistoissa**. Kutulohiksi jäisi arvion mukaan 133.000 lohta kaikille Pohjanlahden lohijoille yhteensä, **joka olisi 13 % eli 20.000 lohta vähemmän kuin 2025**. Toki ero voi jopa kasvaa, koska tälle vuodelle 2025 Tornionjoelle on asetettu tiukkoja aikarajoituksia ja kahden lohen kausikiintiö. **Toteutuessaan ICES:n ehdotus viestii mahdollisesta neljännestä katovuodesta peräkkäin**. Tällaisessa tilanteessa lain 1380/2013 edellyttämän MSY-tason alittaminen käy mahdottomaksi. Mikäli kuluvan kesän aikana ei tapahdu selkeää tilanteen parantumista on elokuulla vedettävä lohikiintiön osalta selkeät johtopäätökset. **Lakia ei saa rikkoa. Lohikiintiötä ei voi asettaa**.

Suomenlahti ei tee poikkeusta. ICES:n esitys 10.480 lohta **Suomenlahden lohikiintiöksi tarkoittaa rajoittamatonta pyyntiä merellä**, koska vuosittain jo pitkään ylisuuresta kiintiöstä saadaan täyttymään vain puolet. Kiintiön pienentämiseen on painavat perusteet, koska Suomenlahden lohenkalastuksen saaliista lähes puolet (47 %) on **Pohjanlahden jokien luonnonlohta** ja istutuslohia. **Perämeren alueen lohikantoihin kohdistuva Suomenlahden lohenkalastus on osin siirtomaapoliittinen omaisuudenjako**.

**Tornio-Muoniojokiseura ry**

Kalervo Aska pj.